

ETOLÓGIA – MEGOLDÁS

I. Piros madarak 11 pont

1. A 1 pont
 2. C 1 pont
 3. B 1 pont
 4. Konjugált kettőskötés-rendszere. / Könnyen gerjeszthető elektron rendszere. 1 pont
 5. A, E 1+1 pont = 2 pont
 6. D 1 pont
 7. D 1 pont
 8. C, D 1+1 pont = 2 pont
 9. Kereshetik a vizsgált madárfajban a felfedezett gént. / Vizsgálhatják, hogy működik-e a vizsgált fajban a CYP2J19 enzim. Ha igen, akkor hasonló a festékképzés mechanizmusa. 1 pont

Más jó kutatási ötlet is elfogadható, ha szerepel a lehetséges következtetés. Pl.: eltérő táplálás hatásának vizsgálata.

II. A növények iskolája 9 pont

1. C 1 pont
 2. 24 (= 8*3) 1 pont
 3. A 1 pont
 4. A fény: a feltétlen inger, mert hatása öröklött / mindig kiváltja a választ / életfontosságú a növény számára. 1 pont
 A légáramlat: a társított inger, mert eredetileg közömbös (a növekedés iránya szempontjából) / csak társítás / (tanulás) révén válik irányítóvá. 1 pont
 5. C 1 pont
 6. B, C, F 1+1+1 = 3 pont

III. Hazatérés a fészekbe 7 pont

1. A látás útján való tájékozódás lehetőségét kívánta kizárni. 1 pont
 2. Hogy ne keveredjenek az első napon elengedett méhek az újonnan jelöltekkel. 1 pont
 3. 60 közül 16 méh tért haza, ez 26,7%. 1 pont
 4. A napszakot 1 pont
 és a terepviszonyokat (először sík, köves, harmadszor sűrű erdő). 1 pont
 5. A 3 km-t 5 perc alatt tette meg, ez 36 km/h-s sebesség. 1 pont
 6. Azt, hogy forgatás nélkül (azonos körülmények között) hány százalékuk talál vissza. 1 pont

Az 1.,2.,4. és 6. válaszok másként is megfogalmazhatók.

IV. Galambok és sólymok 7 pont

1. B
 2. X
 3. A
 4. C
 5. 280-320°
 6. A sólyom úgy közelíti meg zsákmányát, hogy ne essen annak látóterébe.
 7. Egy egyed vadászatának többszöri megfigyelése, ennek során azt kell vizsgálni, hogy változott-e, eredményesebb lett-e a vadászat.
 Vagy: több sólyom vadászatának megfigyelése kirepülésük után (több alkalommal),

összehasonlítva vadászó magatartásukat.

Kísérlet: Fajtársaitól külön nevelve is mutatja-e a viselkedést?

Másként is megfogalmazható, és más megfigyelési módszer leírása is elfogadható.

(Pl.: annak megfigyelése, hogy tanítják-e vadászni a frissen kirepült sólymokat az öregek.)

Minden helyes válasz 1 pont.

V. Patkányok a labirintusban 6 pont

1. Operáns típusú / próba-szerencse / komplex / látens tanulás. 1 pont

2. A bejárás rövidülő idejéből derül ki a tanulás ténye / hatékonysága. 1 pont

Más megfogalmazás is elfogadható.

3. C 1 pont

4. Az egyes kísérletek közt eltelt időt változtatva mérhető, hogy ezután mennyi idő alatt járja be a patkány a labirintust. 1 pont

Más megfogalmazás is elfogadható, de a leírásban szerepelnie kell a független és a függő változónak, azaz az x és y tengely jelentésének).

5. A, D 1+1 = 2 pont